

ירמיהו כא

" ב דַרְשׁ-נָא בְעֵדְנוּ אֶת-ה', כִּי נְבוּכַדְרֶאֶצַּר מֶלֶךְ-בָּבֶל נֹלְחֵם עָלֵינוּ; אוֹלֵי יַעֲשֶׂה ה' אוֹתָנוּ כְּכֹל-נִפְלְאוֹתָיו, וַיַּעַלֶּה מֵעֲלֵינוּ. " כפי שמובא (מלכים ב' כ"ד, 18) " בן-עֲשָׂרִים וְאַחַת שָׁנָה, צִדְקִיָּהוּ בְּמַלְכוֹ, וְאַחַת עֲשָׂרֵה שָׁנָה, מֶלֶךְ בִּירוּשָׁלַם; וְשֵׁם אִמּוֹ, חַמוּטַל בַּת-יִרְמְיָהוּ מִלְבָּנָה. " וַיַּעַשׂ הָרַע, בְּעֵינֵי ה' כָּל אֲשֶׁר-עָשָׂה, יְהוֹיָקִים. כִּי עַל-אֵף ה' הִיָּתָה בִּירוּשָׁלַם וּבִיהוּדָה, עַד-הִשְׁלַכּוּ אֹתָם, מֵעַל פְּנֵיו; וַיִּמְרֹד צִדְקִיָּהוּ, בְּמֶלֶךְ בָּבֶל. " בשנה התשיעית למולכו, הותקף צדקיהו בירושלים המבוצרת, על ידי נבוכדנאצר מלך בבל, שהטיל עליה מצור שנמשך כשנתיים. מצור פרושו - הַדָּבָר - הַחֲרֵב וְהָרָעַב, שמחלישים את ההתנגדות של המגנים. העיר נכבשה לבסוף, המלך צדקיהו שברח נתפס ולאחר ששחטו את בניו לעיניו, עיוורו אותו והוליכוהו בשבי לבבל.

במשך המצור, פנה המלך צדקיהו אל ירמיהו, באמצעות פקידים בכירים שלו ובקש מן הנביא להתפלל לה', שיושיע את העם מן הצרים עליו. דבר ה' את הנביא היה כי יד ה' תהיה עם הכשדים, הבבלים, הצרים על העיר. גורלה של העיר נחרץ. האויב יכריע את הנצורים ויגרום לחורבן נוראי, על העיר ועל יושביה ועל מלכה.

" וְאַחֲרֵי-כֵן נֹאֵם-ה' אֶתְּנֶן אֶת-צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ-יְהוּדָה וְאֶת-עַבְדָּיו וְאֶת-הָעָם וְאֶת-הַנְּשֹׂאִים בְּעִיר הַזֹּאת מִן-הַדָּבָר מִן-הַחֲרֵב וּמִן-הָרָעַב, בְּיַד נְבוּכַדְרֶאֶצַּר מֶלֶךְ-בָּבֶל, וּבְיַד אִיבִיָּהֶם, וּבְיַד מִבְקָשֵׁי נַפְשָׁם; וְהִכָּם לְפִי-חָרֵב. לֹא-יָחוּס עָלֵיהֶם, וְלֹא יַחְמַל וְלֹא יִרְחַם. "

דברים קשים מנשוא שאומר הנביא טרם הוכרע הקרב על העיר. רוחם של הנלחמים על נפשם ועל בירתם ממוטטת. ועוד בפיו של הנביא, כתשובתו למלך שביקש את עזרתו:

" וְאֶל-הָעָם הַזֶּה תֹּאמַר, כֹּה אָמַר ה': הֲנִי נֹתֵן לְפָנֵיכֶם, אֶת-דָּרֶךְ הַחַיִּים וְאֶת-דָּרֶךְ הַמָּוֶת. ט הַיֹּשֵׁב, בְּעִיר הַזֹּאת, יָמוּת, בַּחֲרֵב וּבָרָעַב וּבַדָּבָר; וְהַיּוֹצֵא וְנִפְלַע עַל-הַפְּשָׁדִים הַצָּרִים עָלֵיכֶם, וְחָיָה, וְהִיָּתָה-לוֹ נַפְשׁוֹ, לְשָׁלָל. כִּי שִׁמְתִּי פָנַי בְּעִיר הַזֹּאת לָרָעָה, וְלֹא לְטוֹבָה--נֹאֵם-ה'; בְּיַד-מֶלֶךְ בָּבֶל תִּנָּתֵן, וּשְׂרָפָהּ בָּאֵשׁ. "

2

הנביא ממשיך להטיף לבית המלכות, צאצאי דוד, לתקן את העיוותים החברתיים, ולעשות משפט צדק, עם הפושעים כי ה' לא יסלח להם על כך. המידע הזה מוכיח בעליל כי החברה הייתה מושחתת מבחינה מערכת המשפט. אפילו בעת המצור לא שפטו בצדק.

נבואתו ה' יראהו נראית לא קולפת מצד הקריטי
 ה' עיר נצורה ורעה. יתכן ונאמרו הדברים בעת
 אחרת, אך הם נאמרו כאן ואם לה נתמוך בהבנתם.

”הַנְּנִי אֵלֶיךָ יִשְׁבֶּת הָעֵמֶק, צוֹר הַמִּישָׁר--נְאֻם-ה'; הָאֲמָרִים
 מִי-יַחַת עֲלִינוּ, וּמִי יָבֹא בְּמַעֲוֹנוֹתֵינוּ. ” וּפְקַדְתִּי עֲלֵיכֶם כְּפָרִי
 מֵעַלְיֵיכֶם, נְאֻם-ה'; וְהִצַּתִּי אֵשׁ בִּיעֲרָה, וְאָכְלָה כָּל-סְבִיבֶיהָ.”

יושבי ירושלים היו כנראה בטוחים בכוח עצמם ובעובדה שחולפים חודשים רבים והעיר עומדת במצור ובלחץ הכובש. שנתיים זה נמשך וככל הנראה גבה לבם, של השליטיים ושל התושבים, שמלך בבל יניח להם, ולא יוכל להכריעם.

הסוף היה מר ונמהר, העיר נכבשה והועלתה באש על ארמנותיה ובתי היוקרה של שליטיה. ובא הקץ על ממלכת יהודה ובניה גלו מארצם וישהו שם שנים רבות כמוקצב.

קצפם של הבבלים היה כה רב והם לא הסתפקו בניצחון הצבאי, אלא שהם שבו אל ירושלים על מנת להחריב את בית המקדש, המפואר אשר ציין את גדולת העיר: ”וּבַחֲדָשׁ הַחֲמִישִׁי, בְּשֶׁבַע הַלְּחָדָשׁ--הִיא שְׁנַת תְּשַׁע-עֶשְׂרֵה שָׁנָה, לְמֶלֶךְ נְבֻכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ-בָּבֶל: בָּא נְבוּזַרְאֲדָן רַב-טַבָּחִים, עֶבֶד מֶלֶךְ-בָּבֶל יְרוּשָׁלַם. וַיִּשְׂרֹף אֶת-בֵּית-ה' , וְאֶת-בֵּית הַמֶּלֶךְ; וְאֶת כָּל-בְּתֵי יְרוּשָׁלַם וְאֶת-כָּל-בֵּית גְּדוֹל, שָׂרָף בָּאֵשׁ. וְאֶת-חוֹמַת יְרוּשָׁלַם, סָבִיב--נִתְּצוּ כָּל-חֵיל כְּשָׂדִים, אֲשֶׁר רַב-טַבָּחִים. ” וְאֶת יְתֵר הָעַם הַנְּשָׂאָרִים בְּעִיר, וְאֶת-הַנְּפֹלִים אֲשֶׁר נָפְלוּ עַל-הַמֶּלֶךְ בָּבֶל, וְאֶת, יְתֵר הַהַמּוֹן--הַגָּלָה, נְבוּזַרְאֲדָן רַב-טַבָּחִים ”. (מלכים ב' כה 8-11)

חורבן בית ראשון הגיע, כל הריהוט וכל הכלים המגוונים של בית המקדש, בפרוט מדויק, נתפסו על ידי ההורסים. והועברו בבלה.

מלכות יהודה שוקמה סמלית רק על ידי יהויכין מלך יהודה, ששחרר ממעצרו שנמשך 37 שנים, בחסד אויל מרודך מלך בבל.